

Professor Joanna Bourke hävdar att de bästa soldaterna är "vanliga killar", och hon tror inte att de får några psykiska men av de brutala och blodiga handlingar som de utför i krig.

Krigets fröjder – män

Den hemska sanningen är att soldater inte alltid är enbart offer. Det finns de som njuter av kriget och ser det som livets intensivaste upplevelse. Svante Folin hittar obekväma sanningar i kartläggningar som få velat göra.

TEXT: SVANTE FOLIN

Under andra världskriget intervjuade överste S I. A. Marshall och hans medhjälpare tusentals amerikanska soldater från 400 infanterikompanier som stridit mot japaner i Stilla havet och mot tyskar i Europa. Det förbluffande resultatet av denna stridssociologiska enkät var att endast 15–20 procent av soldaterna har gjort bruk av sina vapen i verkliga stridsituationer. Terrängen, det taktiska läget och fiendeledens intensitet eller stridsvana tycktes inte spela någon roll – bara var femte soldat fungerade i strid. För att räknas som skytt krävdes bara att man avlossade några skott i fiendens riktning. De som inte sköt gömde sig inte eller flydde utan riskerade ofta livet genom att rädda sårade, hämta ammunition eller springa med bud.

Marshall slutsats var att den normale sunde soldaten som väl klarar av stridens fysiska och psykiska

stress likväl hyser en stark inre motvilja mot att döda en människa – "Vid den kritiska punkten blir han en vapenvägrare". Marshallrapporten "Men against Fire" slog ned som en bomb i olika militärledning. Där hade man fromt utgått ifrån att genomsnittssoldaten skulle döda i strid av den enkla anledningen att han hade fått order om det och för att skydda sitt eget och kamraternas liv. Utbildningsproblemet var uppenbarligen inte att hålla skjutgalingarna i schack utan att förmå den kryptopacifistiska majoriteten att över huvud taget begagna sina vapen när det gällde liv eller död. (I Vietnam sköt 95 procent med en träff på 50 000 skott.)

MORGONEN DEN 16 MARS 1968 började 105 amerikanska soldater tillhörande kompani Charlie att massakrera invånarna i den lilla vietnamesiska byn Song

My. När löjtnant William Calley och hans män tog en lunchpaus hade de under några timmar drivit ihop och mördat cirka 500 obeväpnade civila. Dessförinnan hade kvinnor våldtagits vaginalt, analt och oralt. Vaginer hade sprävtats upp med knivar, barn genomborrats av bajonetter, lik skalperats, djur slaktats och hyddor bränts ned.

Vissa soldater grät när de öppnade eld mot skaror av försvarslösa gubbar, kvinnor, barn och bebisar. Inte vid något tillfälle mötte de något motstånd annat än böner om nåd. Efter förrättat värv brände soldaterna ned ytterligare några byar och tog sig därefter ett uppfriskande havsbad. Enligt ett vittne var stämningen i kompaniet god och ingen kunde drömma om att några av dem ett år senare skulle ställas inför krigsrätt. (25 soldater åtalades, men bara löjtnant Calley befanns skyldig och dömdes till livstids fängelse. Dygnet efter domen överhöljdes president Nixon av mer än hundra tusen brev och telegram som krävde att Calley skulle frikännas. En väckelsepredikant jämförde domen med korsfästelsen. Nixon förvandlade fängelse till husarrest och tre år senare var Calley en fri man.) Ingenting tyder på att Calley och hans mennar var psykopater eller sadister – de var i likhet med flertalet nazistiska bödlar så kallade vanliga män.

DE SOM HAR DELTAGIT I MILITÄRA ÖVNINGAR har sannolikt ägnat en tanke åt hur man skulle ha reagerat om det hade varit på riktigt. Den vanligaste oron inför elddöpet tycks vara förknippad med tankar på att man skulle bete sig fejt eller bryta ihop. I den